

Miután az bizonyos volt, hogy Metelka a hernyókat Dabas környékén gyűjti, többen rándultak ki oda több alkalommal, hogy a hernyót gyűjtve, annak biológiáját is megismerjék s lepkéket neveljenek, de siker nélkül.

Metelka titkát még életében rábizta Vängel Jenőre, azzal a kikötéssel, hogy a hernyó életmódját csak az ő halála után hozhatja nyilvánosságra. Metelka meghalt, Vängel pedig késett a publikálással. Időközben Dél-Franciaországban egy ottani entomologusnak sikerült két hernyót találni s azokat felnevelni s ezt nyilvánosságra is hozta.

Újabb időben újra többen felkeresték a dabasi mocsarakat gyűjtés céljából. Előadónak sikerült a hernyót megtalálni, de a tápnövény hiánya miatt Budapesten nem tudta őket felnevelni. Végre Pável János 1899-ben mintegy 30 hernyót gyűjtött s azok legnagyobb részét fel tudta nevelni s a M. N. Muzeum teljesen ép, hibátlan lepkék birtokába jutott.

A hernyó a vizinövényeken, sáson, de főleg kutyatejen fordul elő, mely utóbbi a főtápnövénye. Érdekes, hogy a hernyó, ha entomologus képében veszély fenyegeti, a vízbe ejti magát s a vizen ép oly biztosan és élénken mozog, mint a szárazföldön.

3. Csiki Ernő értekezésének címe: „A magyar birodalom *Anophthalmus*-féléi“ volt.

Az *Anophthalmus*-félék a futrinkák (Carabidae) családjának egy neme, melyek főleg azáltal tűnnek ki rokonaik közül, hogy szemük teljesen hiányzik, azaz vakok.

Előadó a M. N. Muzeum igen gazdag anyagát dolgozta fel s megállapította, hogy a magyar birodalomban összesen 28 faj és 6 fajváltozat fordul elő. Talált egy új fajt is, mely az erdélyi érzékgységéből, a Detonátáról való s melyet *Anophthalmus Mallászi*-nak nevezett el, azonkívül az *Anophthalmus Bielzi Scidl.*-nak egy új varietását, melyet *var. Transylvanicus* név alatt vezet be az irodalomba. —sz.

VADÁSZAT.

Csipős, hűvös szellő mardossa kipirult arczomat, amint a meleg szobából kilépek. Még alig pirkad. Homály honol szerte a tájon; csupán itt-ott ragyog még egy-két halavány csillag a nyugati égen, azok fénye is csak gyengén szűrődik át a sűrű ködön. Korán van még nagyon mindenhez, alszik még minden mély, édes álomban. Ráéró, lassú léptekkel megyek a domb felé, csakhogy épen megvárjam, míg a nap átveri a sűrű ködöt. Soká érek fel a tetőre,

meg-megállva, olykor hátratekintve a kis falu felé, mely már kezd ébredni. Itt is, ott is meg-megvillan egy-egy fény, mindmegannyi lámpa, gyertya világa. Mire elértem a dombtetőt, kivilágosodott. A nap is áttörte a ködöt, leszorítva azt a földhöz, mely mint egy éhes tömeg, elszívta, magába itta. Előttem terpeszkedik el a völgy, zizegő nádasával, mint egy nagy-nagy óriáskigyó tekereg tova a távolba, míg el nem vész szemünk elől ott a hegyek tövénel. Csendes itt most minden. Alig hallatszik egy árva hang a sűrű nádtengerből. A bőbeszédű nádirigónak hangját nem hallani, mely oly kedvessé, oly élénkké teszi a nád birodalmát, mely tavasszal folyton folyvást löcsög, cseveg érthetetlen dolgokról. Már kora hajnalban a fészke körül röpködött a párjával és szorgalmasan szállították a

meg-megállva, olykor hátratekintve a kis falu felé, mely már kezd ébredni. Itt is, ott is meg-megvillan egy-egy fény, mindmegannyi lámpa, gyertya világa. Mire elértem a dombtetőt, kivilágosodott. A nap is áttörte a ködöt, leszorítva azt a földhöz, mely mint egy éhes tömeg, elszívta, magába itta. Előttem terpeszkedik el a völgy, zizegő nádasával, mint egy nagy-nagy óriáskigyó tekereg tova a távolba, míg el nem vész szemünk elől ott a hegyek tövénel. Csendes itt most minden. Alig hallatszik egy árva hang a sűrű nádtengerből. A bőbeszédű nádirigónak hangját nem hallani, mely oly kedvessé, oly élénkké teszi a nád birodalmát, mely tavasszal folyton folyvást löcsög, cseveg érthetetlen dolgokról. Már kora hajnalban a fészke körül röpködött a párjával és szorgalmasan szállították a

nekem adni abban, hogy ezek a benyomások kedvezőek nem lehetnek.

Ha egy tanuló vizsla helyzetében valaki irigylésreméltót talál, próbálja meg, legyen növendék-vizsla csak két hónapig. Fogadom, hogy itt hagyná ezt a pályát esze nélkül.

Jártuk a mezőt naponként. Mihelyt a nap hajlófélben volt a nyugati égbolton, mentünk kifelé. Gyakorlataimat kifogástalanul végezhettem, mert a dicséret sohse maradt el.

En nem tudom, mi ütött belém. A magas vér munkája volt bizonyosan; de erősen csiklandozni kezdtek az ördögök, hogy rúgjak ki a hámból. Csak egyszer, csak egy csöppet. Vajjon mi lesz akkor? Tetszik tudni, az ilyen magamfajta éretlen ifjonecot módnélkül gyötri a kíváncsiság. Ebben a korban ez a legjellemzőbb vonásunk. Pedig őszintén megvallom azt is, hogy már erősen felébredt bennem a ragaszkodás a gazdámhoz. Láttam, éreztem, hogy ő szeret engem, hát én is vonzódtam hozzá ifjú állati szívem melegségével. Emberiesen bánt velem mindig, maga keféltetett meg reggelenként, maga nyujtotta az ételemet. Ezt ugyan politikából tette, amint később rájöttem, de az nem tesz semmit. Megdorgált, sőt keményen is lehordott sokszor, de erre rászolgáltam, amint azt felnőtt koromban beláttam.

Egy napon, ha jól emlékezem, a negyedik napon, a gyakorlatok közben gazdám pipára gyűjtött. Én hasaltam mintegy ötven lépésnyi távolságban. Épen a bükkfataplót nyomkodta körmeivel a pipájára, mikor hirtelen felszöktem és ruganyos izmimmal szelni kezdtem a pompás mezőt.

Nagyon megbízhatott már bennem, mert nem vette észre rögtön az irányt. Mire az éles síp hangja belemetszett a fülembé, már lehettem vagy kétszáz lépésnyire tőle. Ő meg se mozdult.

Úgy állott helyén a hanyatló nap biboros fényében, mint valami oszlop. Rám nézve intőoszlop.

A metsző hangra meghököltem s vidáman vágattam vissza hozzá. Ugyan miféle hibát követhettem el ezzel a semmisséggel? Azt csak beláthatja ő is, hogy ezek a gyakorlatok örökké nem elégíthetnek ki.

Lábhöz paranesolt, lefektetett és lehordott istenigazában. Azután egészen komolyan lépkedett egy fűzfaborhoz és vesztőt vágott le róla. Ezzel suhintgatva tért vissza hozzám. Húsz perez múlva nyakravalómra csatolta a vezető-zsinórt és hazamentünk. Szidott az úton is. Otthon pedig bevezetett egy sötét kamrába, egy darabka pokróczot hozott alám, ismét lehordott és az ajtót rázárta. Két egész órai áristomot kaptam ezért a csekélységért.

Barátságatlan és rideg volt hozzám még másnap is. Akár a jégesap. Hízkeléseimet nem fogadta el. Ha az íróasztala alá akartam feküdni, elutasított és a rendes fekvő helyemre paranesolt.

Mindezekből persze könnyű lett volna levonom a tanulóságot. De hát ért is ahhoz egy éretlen vizsla-suhanc!

En azt hiszem, hogy ha azon az emlékezetes napon nem gyűjt pipára, nem nyomkodja a bükkfataplót a körmeivel néhány másodperczig, talán nem történik semmi és simán folyik le a leezkeóra. Engem a taplónyomkodásnak a pillanata annyira csiklandozott, hogy képtelen voltam ellenállni a kisértésnek.

(Vége következik.)

Bodon József.

vékonyabb szálú hínárt, hogy kitapaszszák a kedves ott-hont jó puhára, melegre. Gyorsan folyt a munka és mily örömet tettek a folytonos beszélgetés, fecsegés közepette. S most néma tőlük a nádas és csendes lesz sokáig... A tó széle is kihalt. Nem látni ott a tudós homlokú szár-csát, amint csipegetné a vízből kiálló hínár virágait. Nem gubbaszkodnak a parton a természet mozdulatlan szobrai, a hosszú nyakú és lábú gémek. De nem halt ki mégsem egészen, kis élet van benne azért. Nem lett hozzá hűtlen a kacska. Benn a sűrűség között, egy kis kerek tisztáson, hemzsegnek a kacsák, vastag bariton hangon meg-megszólalnak a zöld nyakú gácsérek. De ezek is szárnyra kapnak nemsokára, nekik sem tetszik a csendes némaság és hosszú, tömött sorokban vonulnak nyugatnak, el a nagy Dunára... Szomorún bólingat a nád elsárgult, bozontos kalásza, mintha neki is hiányzana az az élet, az a jókedv, melynek zöld korában még tanyát adott. Titokzatosan suttognak a fonnyadt levelek, szebb napokról regélnek... Odább, a gazos bozótban zajosabb az élet. Az erdőből ki-rebbent fáczánok vették hatalmukba az egész térséget; sipognak, verekednek egymással a latyakos, harmatos rengetegben. Néha fel-felrebben egy-egy fiatal kokó, ha megriad valamitől, de pár lépéssel odább megint csak leszáll a gaz közé. Túl, a másik végen, az erdő széle felől valami hosszú test lassan húzódik le a völgy felé. Róka ez, más mi volna! Kígyómódra kúszik a nedves, deres fűvön, zajtalanul, lelapulva egészen. Lábam mintha gyökeret vernének, lélegzetem is visszafojtom, hogy észre ne vegyen valahogy.

Meg-megáll a koma is, hallgatódzik rendre, de ő most másra nem figyel, mint csupán a fáczánok sipogására, ő másra nem gondol, mint a jó reggelire. A hátam mögött valamitől megriadva, hirtelen megszólal az öreg kakas; a zajos lármától magam is megrezzenek. A róka is észrevette, megállt, majd közeledik, gondolván magában, hisz úgylis utamba kerülsz... Türelmetlenül várom közeledését, ő meg szinte mintha sejtene valamit, mind többször meg-megáll, hallgatódzik, azután ismét lassan, óvatosan kúszik a nád felé. Vigyázva emelem fegyverem arcomhoz; bár még kissé közelebb is jönne, nem tudom kívánni, hogy oda ne tüzeljek a gonosz tolvajnak. Eldörren fegyverem, morajló vízhangja ide-oda futkos a völgy két oldalán, mígnem elnyeli a távol messzeség. A nehéz, fojtó puskaporfellegből, mely reggel oly nehezen tud szerte-vergődni, kézzel lábbal igyekeztem kibontakozni, hogy lássam a gonosz tolvajt, mi lett vele? Már messziről rikít vörös vitorlája, amint az ezüstös, deres fűvön mozdulatlan elnyújtózott. Bent a bozótban hirtelen nagy csönd lett a puska durranása után, megszeppentek az aranyyakú kakasok, ahelyett hogy örülnének, ki tudja melyiket húztam ki a halál torkából? Távozom a csendes helyről én is, nem zavarom a titokzatos halotti némaságot, mely oly jól illik a sárguló bozóthoz, a haldokló fenséges természet gyászoló köntöséhez...

Beérek az erdőszélbe. Itt is csak csend honol, néma csend. Hol van a zajos sárgarigó, hol a szépszavú csalógány? Elhagyták a kedves otthont, hűtlenek lettek hozzá.

Csak a teljes pompában díszlő erdőt szeretik. Nem látják tavasszal az ébredést, nem akarják látni ősszel a kínos kimulást. Vastag rétegben fekszik lábaim alatt az elsárgult, jeszaradt levél, kopaszodnak a százados tölgyek, a karesú jegenyék. Az ékes korona, a zöld dísz most a föld szemfődele.

El-elmered szemem egy-egy juharfalevélen, amint inog a száron, küzd, hogy magát fentartsa; végre is nem bírja tovább, egy gyengébb szellő elszakítja az ágtól és száll, száll, le a többi levél közé, a hidegülő földre, hogy takarója legyen az öreg, meztelen glóbusznak a hideg, zuzmarás tél alatt. Temetőben érzem magam. Megilletődve haladok a zörgő haraszton; fáj, nagyon fáj a néma csendben az erdőn járni és látni a haldokló fenséges természetet. Nagyon fáj, ha visszaemlékezem a rügyfakadásra, a születésre és most látnom kell az enyészetet, a halált... Szomorúan bandukolok az erdő mélye felé, sűrűbb régiókba, talán ott lesz még egy kis élet, egy kis vígság? Csalódás fogad itt is. Itt sincs sehol egy madár, sehol egy élő lény. Elgondolkodva állok meg és keresek egy fatuskót, amire leülhetnék.

Képzeldősem elvezet a multba, nem is oly rég történt dolgokhoz, csupán a tavaszhoz... Mikor oly szép volt itt minden; a rügyező galyak közt a madárhang ezer és ezer akkordja, tarka-barka trillája közé. Csak néha-néha zavarta meg a mulató madárhadat az erdők királyának vastag, érczes bőgése, a róka tompa vakkantása a cserkésző útján sompolyogva. Majd felharsant a vadászkiürt, hajtók lármás rikogása, a puskák dörrenése... Fejem fölött varjak vonulnak el a magasban, bús, egyhangú káromlásuk oly kiállhatatlanul hat rám. Majd ezek is elvonnak, ismét csend lenne, ha egy mihaszna szarka nem csörögne, okvetetlenkedne a közeli akáczfán. Itt sem lelek nyugalmat. Beljebb és beljebb kívánkozom az erdőbe, be a legközepebe és báresak sohasem találnék onnan ki... Valami sárga test tűnik fel a barnuló avaron. Mi az? Valami állatféle. Hirtelen lekapom fegyverem és csendesen megyek a gyanus hely felé. De az nem mozdul. Egy szarvasbika fekszik mozdulatlanul a száraz leveleken. Tajtékosszáját rózsaszínre festette a kiömlő vér. Szeme ki-dülledve, mozdulatlanul rám szegezve, könnyekkel megtelten. Agançsa a levelek közt, mélyen a földbe befürödve. Oldalán egy mogyorónyi kis véres pont, körüle a meg-alvadtt fekete vér. Még van benne egy kis élet. Néha ránt egyet-egyet karesú, kecses lábain, ritkán dobban el-elhaló szíve, száján ismételtén véres hab tör elő. Sokáig bámulom a fejedelmi haldoklót, szemem is megtelik könnyekkel és siratom a sebesültet. Mindinkább gyengül szívverése, egy utolsót ránt gyengülő lábain — s azután elnyulva, megszünt szíve verni, kiadta páráját... El a fenséges temetőből, el az óriási kriptából...

Valami benső hang suttogja: neked még élned kell, te látsz még majd fel-támadást, látod még dicső életrekelését a fenséges természetnek — majd tavasszal...

K. L.

